EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 30.6.2016.
COM(2016) 268 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Gada ziņojums par ES un Korejas brīvās tirdzniecības nolīguma īstenošanu

{SWD(2016) 162 final}

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Gada ziņojums par ES un Korejas brīvās tirdzniecības nolīguma īstenošanu

1. Ievads

2015. gada 1. jūlijā aprit ceturtais gads, kopš ir noslēgts Brīvās tirdzniecības nolīgums (BTN) starp ES un tās dalībvalstīm un Korejas Republiku ("Koreja"). BTN provizoriski tiek piemērots no 2011. gada jūlija. Formāli tas stājās spēkā 2015. gada 13. decembrī — pēc tam, kad ES dalībvalstis to bija ratificējušas.

ES un Korejas BTN ir pirmais vērienīgais un visaptverošais jaunās paaudzes BTN. Tas ir arī pirmais ES tirdzniecības nolīgums ar Āzijas valsti un līdz šim plašākais ES īstenotais BTN.

Jau ir izdarīts BTN pirmais grozījums. Lai ņemtu vērā Horvātijas pievienošanos ES, 2014. gada martā tika parakstīts BTN Papildu protokols, ko provizoriski piemēro no 2014. gada 26. maija. Tas stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī.

Šis ir ceturtais gada ziņojums par BTN īstenošanu, kuru sagatavo saskaņā ar noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 11. maija Regulā (ES) Nr. 511/2011, ar ko īsteno divpusējo aizsargpasākumu klauzulu Brīvās tirdzniecības nolīgumā starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm un Korejas Republiku[1]. Atbilstīgi minētās regulas 13. panta 1. punktam Komisija publicē gada ziņojumu par nolīguma piemērošanu un īstenošanu. Turklāt ar 3. panta 3. punktu ir noteikts, ka Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadēju uzraudzības ziņojumu ar aktuāliem statistikas datiem par preču importu no Korejas jutīgās nozarēs un tajās jomās, uz kurām attiecināta uzraudzība pēc ražošanas nozares pieprasījuma. Tādējādi ar šo ziņojumu ir izpildītas abas minētās ziņošanas prasības. Importa attīstība no Korejas uz ES jomās, kurām piemērota uzraudzība, un specifiskās uzraudzības rezultāti attiecībā uz nodokļu atmaksu ir atspoguļoti Komisijas dienestu darba dokumentā, kas pievienots šim ziņojumam.

Ziņojumā arī sniegts pārskats par darbībām, ko veikušas dažādas komitejas un darba grupas, kuras saskaņā ar BTN izveidotas tā īstenošanas uzraudzības nolūkā. Tā kā vairums minēto komiteju un darba grupu tikās 2015. gada otrajā pusgadā, šajā ziņojumā aplūkots laikposms no 2014. gada jūlija līdz 2015. gada decembrim. Tirdzniecības statistikas analīze aptver BTN ceturto īstenošanas gadu, proti, laikposmu no 2014. gada jūlija līdz 2015. gada jūnijam, lai būtu iespējams salīdzināt rezultātus ar attiecīgo 12 mēnešu periodu pirms BTN stāšanās spēkā, savukārt kopsavilkums par BTN īstenošanas struktūru darbībām aptver 2015. kalendāro gadu.

[1] OV L 145, 31.5.2011., 19. lpp.

2. VISPĀRĒJS NOVĒRTĒJUMS: TIRDZNIECĪBAS APJOMA PĀRMAIŅAS PĒC ČETRIEM BTN ĪSTENOŠANAS GADIEM

2.1. Analīzē izmantotā metodika

Turpmāk sniegtā analīze par divpusējām tirdzniecības plūsmām starp ES un Koreju ir balstīta uz datu par BTN īstenošanas ceturto gadu (no 2014. gada jūlija līdz 2015. gada jūnijam) salīdzinājumu ar 12 mēnešu periodu pirms BTN stāšanās spēkā un provizoriskās piemērošanas (no 2010. gada jūlija līdz 2011. gada jūnijam).

Pakalpojumu tirdzniecības analīze ir balstīta uz ikgadējiem datiem līdz 2014. gadam.

Jānorāda, ka tirdzniecības plūsmu pārmaiņas nevar saistīt tikai ar BTN, jo arī citi faktori ietekmē tirdzniecības plūsmas. Tomēr turpmāk izklāstītie rādītāji sniedz pamatotu priekšstatu par BTN līdzšinējo ietekmi.

2.2. Preču tirdzniecības kopējās pārmaiņas

ES preču eksports uz Koreju pieauga par 55 %, t. i., no EUR 30,6 mljrd. 12 mēnešu periodā pirms BTN stāšanās spēkā līdz EUR 47,3 mljrd. BTN īstenošanas ceturtajā gadā. BTN īstenošanas pirmajā gadā[2] eksports palielinājās par vairāk nekā 15 %, otrajā un trešajā gadā — par 8–9 %, bet ceturtajā gadā — par 14 %.

BTN satvarā pilnīgi vai daļēji liberalizēto produktu eksports no ES uz Koreju pieauga par attiecīgi 57 % un 71 % salīdzinājumā ar 12 mēnešu periodu pirms BTN stāšanās spēkā (par attiecīgi EUR 8,8 mljrd. un EUR 1,7 mljrd.), savukārt tādu no ES uz Koreju eksportēto preču apjoms, kurām saskaņā ar lielākās labvēlības režīmu (*MFN*) piemēro nulles tarifus, pieauga par 25 % (EUR 1,9 mljrd.). Attiecīgais šo produktu ES eksporta pieaugums pasaulē[3] bija 19 % liberalizētiem produktiem, 26 % — daļēji liberalizētiem produktiem un 13 % — *MFN* nulles tarifa produktiem.

1. diagramma. ES preču eksports uz Koreju un Korejas preču imports ES laikposmā no 2010. gada jūlija līdz 2015. gada jūnijam (mljrd. EUR)

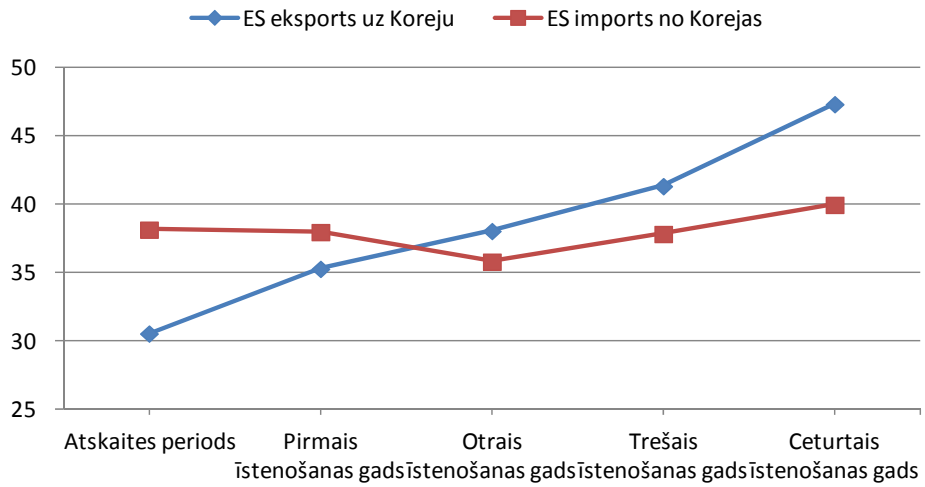

[2] BTN īstenošanas pirmais gads (2011. gada jūlijs – 2012. gada jūnijs), otrais gads (2012. gada jūlijs – 2013. gada jūnijs), trešais gads (2013. gada jūlijs – 2014. gada jūnijs), ceturtais gads (2014. gada jūlijs – 2015. gada jūnijs).

[3] Tas attiecas tikai uz tirdzniecību ārpus ES, t. i., tirdzniecība starp ES dalībvalstīm netiek ņemta vērā.

Informācijas avots: EUROSTAT-COMEXT (dati iegūti 2015. gada oktobrī).

BTN īstenošanas ceturtajā gadā ES importēto Korejas preču kopējā vērtība bija EUR 40,0 mljrd., kas ir par 5 % vairāk nekā 12 mēnešu periodā pirms BTN stāšanās spēkā. Īstenošanas trešajā un ceturtajā gadā importa apjoms gadā pieauga par 6 %, savukārt otrajā gadā tas samazinājās par 6 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Jānorāda, ka BTN īstenošanas ceturtajā gadā no Korejas importēto preču apjoms ES palielinājās vairāk nekā no pārējās pasaules importēto preču apjoms ES, kas pieauga par 2 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

BTN satvarā pilnīgi vai daļēji liberalizēto produktu imports ES no Korejas pieauga par attiecīgi 35 % un 64 % salīdzinājumā ar 12 mēnešu periodu pirms BTN stāšanās spēkā (par attiecīgi EUR 5,0 mljrd. un EUR 0,5 mljrd.), savukārt tādu ES no Korejas importēto preču apjoms, kurām saskaņā ar lielākās labvēlības režīmu (*MFN*) piemēro nulles tarifus, samazinājās par 29 % (EUR 5,8 mljrd.).

Kopumā BTN īstenošanas ceturtajā gadā EUR 7,6 mljrd. lielais ES tirdzniecības deficīts ar Koreju, kāds tas bija 12 mēnešu periodā pirms BTN stāšanās spēkā, pārtapa EUR 7,3 mljrd. lielā tirdzniecības pārpalikumā.

ES īpatsvars Korejas kopējā importā no pārējās pasaules ir pieaudzis no 9 % pirms BTN stāšanās spēkā līdz 13 % BTN īstenošanas ceturtajā gadā. Šajā pašā laikposmā ES īpatsvars Korejas kopējā eksportā ir samazinājies no 11 % līdz nedaudz mazāk par 9 %[4].

2.3. Ietekme uz nozarēm

Svarīgākās ES eksportēto produktu kategorijas ir šādas:

- mašīnas un iekārtas (HS[5] 16) — gandrīz 30 % no visām uz Koreju eksportētajām ES precēm; to eksports palielinājās par 24 %;
- transporta aprīkojums (HS 17) — 21 % no visām uz Koreju eksportētajām ES precēm; tā eksports palielinājās par 134 %;
- ķīmiskie produkti (HS 06) — 12 % no visām uz Koreju eksportētajām ES precēm; to eksports palielinājās par 21 %;
- citas produktu kategorijas, kuru eksports no ES kopš 2011. gada jūlija ir ievērojami pieaudzis, ir minerālprodukti (HS 05)[6], pērles un dārgmetāli (HS 14), apavi (HS 12) un koksne (HS 09).

Ja BTN nebūtu spēkā, par pašreizējo uz Koreju eksportēto ES preču apjomu būtu jāmaksā muitas nodokļi EUR 2,8 mljrd. apmērā[7].

[4] ES īpatsvars Korejas kopējā importā atspoguļo to, kādu daļu no Korejas importa no visas pasaules veido Korejas imports no ES. ES īpatsvars Korejas kopējā eksportā atspoguļo to, kādu daļu no Korejas eksporta visā pasaulē veido Korejas eksports uz ES.

[5] Harmonizētā sistēma.

[6] Minerālproduktu eksports no ES uz Koreju visvairāk palielinājās BTN īstenošanas pirmajā gadā. Šie produkti veido 7 % no kopējā uz Koreju eksportēto ES preču apjoma.

[7] Šis aprēķins ir balstīts uz Korejas importu no ES HS6 līmenī BTN īstenošanas ceturtajā gadā (*ITC* dati).

Galvenās produktu kategorijas, ko ES importē no Korejas, ir šādas:

- mašīnas un iekārtas — 36 % no Korejas preču importa ES; to imports ir sarucis par 16 %;
- transporta aprīkojums — 26 % no kopējā Korejas preču importa ES; šo produktu importa apjoms šajos četros gados ir bijis svārstīgs un 2015. gada jūnijā bija gandrīz tāds pats kā 2011. gada jūnijā;
- ievērojams ES importa apjoma pieaugums tika konstatēts ķīmisko produktu nozarē un plastmasas produktu (HS 07) nozarē (attiecīgi aptuveni 115 % un 59 % pieaugums kopš BTN stāšanās spēkā).

2.4. Mehānisko transportlīdzekļu un to daļu divpusējā tirdzniecība

ES mehānisko transportlīdzekļu (HS 8703) eksports pieauga par 206 % — no EUR 2,0 mljrd. (74 600 vienību) 12 mēnešu periodā pirms BTN stāšanās spēkā līdz EUR 6,1 mljrd. (210 900 vienību) BTN īstenošanas ceturtajā gadā —, un tas veidoja 13 % no kopējā ES preču eksporta uz Koreju. BTN īstenošanas otrajā un trešajā gadā eksports ik gadu palielinājās par 35 %, savukārt ceturtajā gadā — par 61 %.

ES imports no Korejas pieauga par 53 % — no EUR 2,6 mljrd. līdz EUR 4,0 mljrd. jeb importēto vienību izteiksmē par 13 % (no 300 000 līdz 339 000 vienību). Viss pieaugums (53 %) bija vērojams BTN īstenošanas pirmajā gadā. Mehāniskie transportlīdzekļi veido 10 % no kopējā Korejas preču importa ES.

2. diagramma. Mehāniskie transportlīdzekļi — ES eksports uz Koreju un Korejas eksports uz ES laikposmā no 2010. gada jūlija līdz 2015. gada jūnijam (mljrd. EUR)

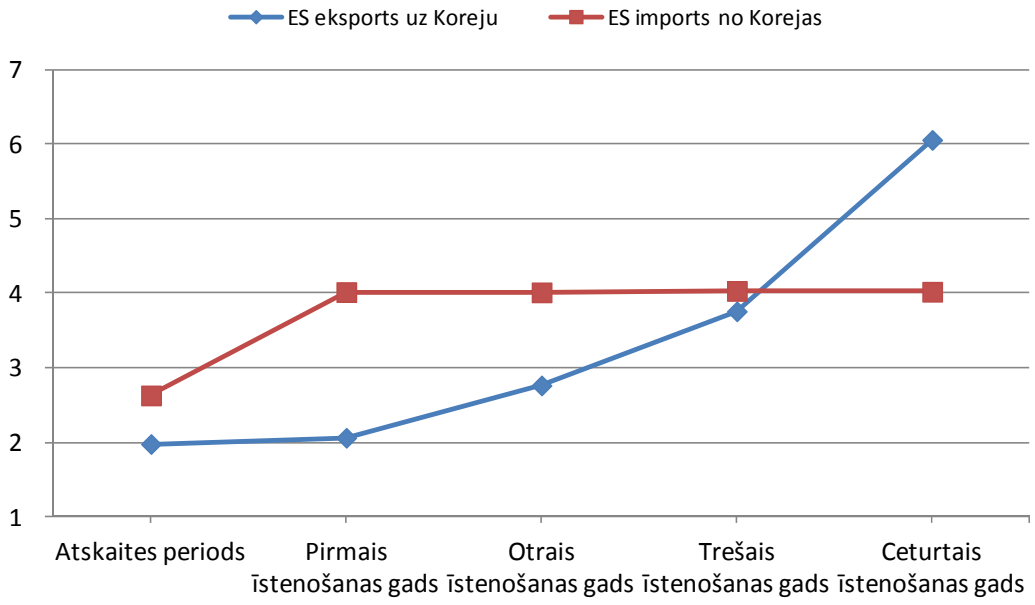

Informācijas avots: EUROSTAT-COMEXT (dati iegūti 2015. gada oktobrī).

BTN īstenošanas ceturtajā gadā ES automobiļu daļu eksports uz Koreju[8] pieauga par 18 % salīdzinājumā ar 12 mēnešu periodu pirms BTN īstenošanas, un eksporta apjoms bija aptuveni EUR 1,2 mljrd. Lielākais pieaugums gadā (12 %) bija vērojams BTN īstenošanas ceturtajā gadā.

Korejas automobiļu daļu eksports uz ES pieauga par vairāk nekā 36 % — no EUR 2,2 mljrd. 12 mēnešu periodā pirms BTN stāšanās spēkā līdz EUR 3,0 mljrd. BTN īstenošanas ceturtajā gadā. Importa pieaugumam par 23 % BTN īstenošanas pirmajā gadā sekoja 13 % kritums otrajā gadā un 12 % palielinājums gan trešajā, gan ceturtajā gadā.

2.5. Pakalpojumu tirdzniecība un ārvalstu tiešie ieguldījumi (ĀTI)

ES pakalpojumu eksporta apjoms 2014. gadā bija EUR 11,9 mljrd., kas ir par 11 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. Tajā pašā laikposmā ES importēja pakalpojumus no Korejas EUR 6,0 mljrd. apmērā jeb par 4 % vairāk nekā 2013. gadā. ES pakalpojumu tirdzniecība ar Koreju atbilst 1 % no pakalpojumu tirdzniecības apjoma, kas tiek īstenots ārpus ES.

1. tabula. ES un Korejas pakalpojumu tirdzniecības kopējais apjoms (milj. EUR)

	ES imports (debets)	ES eksports (kredīts)	ES tirdzniecības bilance
2010. g.	4749	7436	2687
2011. g.	4602	7864	3262
2012. g.	4888	8980	4092
2013. g.	5747	10 722	4975
2014. g.	5959	11 917	5958

Informācijas avots: Eurostat (maksājumu bilance)

ES uzkrātie ĀTI Korejā 2014. gadā bija EUR 43,7 mljrd., savukārt Korejas uzkrātie ĀTI ES — EUR 20,3 mljrd. (par 35 % vairāk nekā iepriekšējā gadā). Šie skaitļi atbilst 1 % uzkrāto ĀTI ārpus ES.

2. tabula. ES un Korejas ārvalstu tiešie ieguldījumi (milj. EUR)

	Krājumi		Plūsmas	
	iekšējie	ārējie	iekšējie	ārējie
2010. g.	13 140	37 480	4012	2448
2011. g.	10 782	36 306	1810	2217
2012. g.	16 866	35 206	4302	-179
2013. g (b)	14 871	32 308	1751	1172
2014. g.	20 252	43 720	4436	5629

[8] Automobiļu daļu kategorijā ietilpst riepas (401110, 401211), dzinēji (840733, 840734, 840790, 840820) un detaļas (8708).

Piezīme: Ar (b) apzīmē pārtraukumu laikrindās. Dati par 2010.–2012. gadu ir savākti saskaņā ar BPM5 metodiku un nav salīdzināmi ar 2013.–2014. gada datiem, kas balstīti uz BPM6 metodiku. Iekļauta informācija par īpašam nolūkam dibinātām sabiedrībām (ĪNDS)[9].

2.6. BTN paredzēto tarifu preferenču izmantošana

Saskaņā ar datiem, kas saņemti par BTN īstenošanas ceturto gadu, ES kopējais preferenču izmantošanas rādītājs (PIR) Korejas tirgū bija 65 %. BTN īstenošanas trešajā gadā šis rādītājs bija 66 %. Tas parāda, kādā apmērā ES eksportētāji izmanto BTN noteikumus[10]. Preferenču izmantojums attiecībā uz lauksaimniecības produktiem bija lielāks nekā attiecībā uz rūpniecības produktiem (attiecīgi 86 % un 64 %).

ES dalībvalstu līmenī preferenču izmantošanas rādītājs svārstās no 6 % līdz 91 %. Dalībvalstis ar augstāko PIR — virs 80 % — ir Latvija, Austrija un Slovākija, bet dalībvalstis ar zemāko PIR — zem 16 % — ir Malta un Luksemburga.

HS ietvaros visaugstākais vispārējais PIR — 93 % — ir konstatēts transporta aprīkojuma nozarē (HS 17) un dzīvnieku un to izcelsmes produktu nozarē (HS 1). Zemākais vispārējais PIR (mazāk par 50 %) ir konstatēts minerālproduktu (HS 05), pērļu un dārgmetālu (HS 14), parasto metālu (HS 15) un mašīnu (HS 16) nozarē.

Kas attiecas uz Korejas eksportu uz ES, 2014. gadā vispārējais PIR ES tirgū bija augstāks — 84 % — nekā ES PIR. HS ietvaros visaugstākais vispārējais PIR konstatēts minerālproduktu, transporta aprīkojuma, kā arī plastmasas un gumijas nozarē (virs 90 %), savukārt zemākais vispārējais PIR — koksnes nozarē un pērļu nozarē (attiecīgi aptuveni 9 % un 34 %). Jānorāda, ka Korejas PIR mašīnu nozarē bija 72 % — daudz vairāk nekā attiecīgais ES PIR, kas bija aptuveni 48 %[11].

3. BTN ĪSTENOŠANAS STRUKTŪRU DARBĪBAS

BTN institucionālajos noteikumos tika paredzēta septiņu specializēto komiteju un septiņu darba grupu izveide, kā arī dialoga par intelektuālo īpašumu (IĪ) īstenošana. Ikgadējā ES un Korejas BTN Tirdzniecības komiteja ministru līmenī pilda uzraudzības funkciju un nodrošina pienācīgu BTN darbību. Lielākā daļa komiteju un darba grupu, tostarp Tirdzniecības komiteja, 2015. gadā tikās Korejā. Tālāk sniegts šo pasākumu kopsavilkums. Papildus Korejas galvaspilsētā Seulā 2015. gada 15. septembrī norisinājās ES un Korejas samits.

Korejas pilsētā Sedžongā 2015. gada 9. jūnijā notika **Sanitāro un fitosanitāro pasākumu komitejas** sanāksme. Komiteja apsprieda Korejas Īpašo likumu par importētās pārtikas drošības pārvaldību un tam pakārtotos, izstrādes procesā esošos tiesību aktus, kā arī jautājumus par paraugu ievākšanas daudzumu augstvērtīgu produktu testēšanai, progresu

[9] ĪNDS 2014. gadā veidoja 44 % no ES krājumiem Korejā un 3 % no Korejas krājumiem ES. Attiecībā uz plūsmām ĪNDS veidoja 84 % no ES plūsmām uz Koreju un 19 % no Korejas plūsmām uz ES.

[10] Tas atbilst šādai attiecībai:

Korejas preferenču izmantošanas rādītājs importam (tādu uz Koreju eksportēto ES preču vērtība, kas nonāk Korejā, izmantojot preferenciālo tarifu)

Korejas importa vērtība precēm, kurām var piemērot preferences (tādu uz Koreju eksportēto ES preču vērtība, kurām var piemērot preferenciālo tarifu)

[11] Dati par ES un Korejas PIR nav tieši salīdzināmi, jo tie attiecas uz dažādiem periodiem (2014. gada jūlijs – 2015. gada jūnijs attiecībā uz ES PIR un 2014. gada janvāris – decembris attiecībā uz Korejas PIR).

saistībā ar ES liellopu gaļas importa apstiprinājuma procedūru, ES prasību piemērot reģionalizācijas principus un atcelt aizliegumu importēt cūkgaļu no Polijas un mājputnu gaļu un tās produktus no noteiktām ES dalībvalstīm, klauzulu "dzimis un audzēts" divpusējos ES dalībvalstu un Korejas sanitārajos protokolos, nepasterizēta siera eksportu no ES uz Koreju, cāļa un žeņšeņa zupas un dzīvu plekšu eksportu no Korejas uz ES un ES dalībvalstu standartus par joda saturu jūraszālēs.

Seulā 2015. gada 10. jūnijā notika **Mehānisko transportlīdzekļu un to daļu darba grupas** sanāksme. Darba kārtībā bija jautājumi par BTN īstenošanu un piekļuvi tirgum un diskusija par tiesību aktu izstrādi un konverģenci nākotnē. Risinot BTN īstenošanas jautājumus un atsevišķā tehniskajā sanāksmē tika panākts progress attiecībā uz 2.C pielikuma tehnisku atjaunināšanu. Darba grupas tikšanās laikā Korejas puse apstiprināja, ka piekrīt EURO VI sertifikācijas noteikumiem attiecībā uz lielas celtspējas/kravnesības komerciālajiem transportlīdzekļiem, kā arī tam, ka tiek ieviestas vienkāršotas elektroniskas dokumentāras procedūras attiecībā uz tādu riepu importu, kas marķētas ar "E" zīmi. Pārrunās par piekļuvi tirgum cita starpā tika apspriesti jautājumi par puspiekabju vilcējiem, pašsertifikāciju un automobiļu daļu marķēšanu, jaunie emisiju standarti automobiļiem ar benzīna dzinējiem, CO_2 emisiju mērķi, jautājumi par transportlīdzekļu platuma ierobežojumu, lielizmēra autobusu papildu bremzēšanas sistēmu un drošības standartiem sadursmēs ar roku balstiem.

Farmaceitisko produktu un medicīnas ierīču darba grupa, kuras sanāksme notika 2015. gada 11. jūnijā Seulā, cita starpā apsprieda Korejas farmaceitisko produktu cenu noteikšanas sistēmu un inovatīvu zāļu un tehnoloģiju vērtības pienācīgu atzīšanu, ierosinātos grozījumus Korejas Likumā par valsts veselības apdrošināšanu, zāļu sērijas numuru norāžu sistēmas īstenošanu Korejā, Korejas pieteikumu izveidot oficiālu aktīvo farmaceitisko vielu (*API*) sarakstu ES, kompensācijas cenu samazināšanu saskaņā ar medicīnas ierīču importa cenas noteikšanas metodiku, klīnisko testu prasības un ierosinātos grozījumus ES medicīnas ierīču tiesību aktos attiecībā uz *CE* zīmes sistēmu. Pēc darba grupas sanāksmes notika ekspertu tikšanās, kurā abas puses dalījās ar pārbaužu rezultātiem farmācijas nozarē Farmaceitisko pārbaužu konvencijas un farmaceitisko pārbaužu sadarbības shēmas (*PIC/S*) ietvaros un apmainījās ar viedokļiem par regulējuma saskaņošanu medicīnas ierīču nozarē, kā arī apsprieda Korejas pieteikumu *API*.

Tajā pašā dienā, 2015. gada 11. jūnijā, Seulā notika **Ķīmisko vielu darba grupas** sanāksme, kurā apmainījās ar informāciju par to, kā katra puse īsteno ķimikāliju reģistrēšanas, vērtēšanas, licencēšanas un ierobežošanas (*REACH*) noteikumus, īpaši attiecībā uz ierobežotajām vielām un riska pārvaldības metodēm, par Korejas IT sistēmu savietojamību ar ESAO formātiem un Starptautisko vienoto ķīmisko vielu informācijas datubāzi (*IUCLID*), par veidiem, kā saskaņā ar Korejas *REACH* nodrošināt reģistrēto ķīmisko vielu konfidencialitāti, par apgrūtinošām prasībām saistībā ar tādu pētniecībā un izstrādē izmantoto vielu apstiprināšanu, kuras nav jāreģistrē, kā arī par importētāju gada atskaiti u. c. ES puse arī informēja Korejas pusi par ES Biocīdo produktu regulu saistībā ar atsevišķu Korejas eksportētāju paustajām bažām.

Seulā 2015. gada 7. septembrī notika **Korejas pussalas eksportējamo preču pārstrādes zonu (*OPZ*) komitejas** sanāksme. Korejas puse sniedza pārskatu par Kesonas (*Gaeseong*) rūpniecisko kompleksu, kas ir rūpnīcu parks Ziemeļkorejā, kuru kopīgi pārvalda Dienvidkoreja un Ziemeļkoreja. Komiteja turpināja izvērtēt iepriekšējā komitejas sanāksmē notikušās diskusijas. Turklāt tā apsprieda Korejas iesniegto teksta priekšlikumu attiecībā uz to

BTN noteikumu grozīšanu, kuri ir saistīti ar *OPZ*. Abas puses atzina, ka *OPZ* ir politiski jutīgs jautājums, taču vienojās turpināt diskusijas darba līmenī.

Sedžongā 2015. gada 8. septembrī notika **Preču tirdzniecības komitejas** sanāksme. Komiteja apsprieda BTN īstenošanas gaitu kopumā pēc četriem gadiem, tostarp to, kā uzlabot BTN izmantošanu uzņēmējdarbībā. Citu jautājumu vidū tika apspriestas nesenās regulējuma izmaiņas ES attiecībā uz elektriskajiem un elektroniskajiem izstrādājumiem, BTN 2.B pielikuma 4. papildinājuma (Pārejas pasākumi) pārskatīšana, ko veica Koreja, lai atvieglotu izstrādājumu sertifikācijas shēmas, un turpmāka sadarbība regulējuma jomā attiecībā uz elektriskajiem un elektroniskajiem izstrādājumiem. Tika apspriesti arī jautājumi par tirgus piekļuvi saistībā ar ES kosmētikas nozari, t. i., konkrēti Korejas elektroniskā datu apmaiņas sistēma un nosacījumi attiecībā uz pilsētas centrā esošiem beznodokļu veikaliem. Turklāt, tā kā nav izveidota speciāla komiteja vai darba grupa, kas nodarbojas ar BTN konkurences nodaļas noteikumu īstenošanu, tika apspriesta šīs nodaļas īstenošana, jo īpaši attiecībā uz subsīdijām. Visbeidzot, puses apsprieda gatavošanos Tirdzniecības komitejas sanāksmei.

Seulā 2015. gada 9. septembrī notika **Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības komitejas** sanāksme. Puses apmainījās viedokļiem par savu vides un darba politiku. Šo apspriežu saturs sīkāk izklāstīts 4. nodaļā turpmāk.

Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (ĢIN) darba grupa 2015. gadā tikās divreiz. Pirmā sanāksme norisinājās Seulā 2015. gada 14. septembrī, bet otrā — Briselē 2015. gada 4. novembrī. Tika panākts progress attiecībā uz jaunajām ĢIN, kas pievienojamas BTN aizsargāto ĢIN sarakstam, un turpinājās diskusijas par procesu, kura rezultātā šāda pievienošana ir iespējama. Abās sanāksmēs puses apsprieda arī jautājumu par atsevišķu Eiropas ĢIN ieviešanu Korejas tirgū un atsevišķu Korejas ĢIN ieviešanu ES tirgū.

Briselē 2015. gada 24. septembrī notika **Pakalpojumu tirdzniecības, uzņēmējdarbības nodibinājumu un elektroniskās tirdzniecības komitejas** sanāksme. Puses apsprieda un apmainījās ar informāciju par BTN īstenošanu tādās jomās kā investīciju tiesiskā regulējuma pārskatīšana, finanšu pakalpojumi, īpaši attiecībā uz finanšu informācijas nodošanu un apstrādi, kā arī veiktspējas funkcijām, personas datu aizsardzība, pasta un kurjeru pakalpojumi, saistībā ar kuriem tika pārrunāta iespēja pārskatīt pasta sūtījumu principus, kā arī ātrās piegādes pakalpojumu aspekti. Visbeidzot, puses informēja viena otru par savām sarunām saistībā ar pakalpojumu tirdzniecību un investīcijām.

Tajā pašā dienā, 2015. gada 24. decembrī, Briselē notika arī **Savstarpējas atzīšanas nolīgumu (SAN) darba grupas** sanāksme. Abas puses apmainījās ar viedokļiem par attiecīgajām SAN iniciatīvām, ko tās īsteno ar citām valstīm, un izvērtēja progresu, kas panākts profesionālo apvienību apspriedēs par SAN inženiertehnisko un arhitektūras pakalpojumu jomā. Tās pārrunāja arī turpmāko darbību šajās jomās un vienojās, ka vajadzētu turpināt atbalstīt profesionālo apvienību sadarbību.

Briselē 2015. gada 4. novembrī notika **Muitas komitejas** sanāksme. Komiteja apsprieda iespējamos BTN grozījumus muitas jomā, t. i., ES priekšlikumu grozīt tiešo pārvadājumu klauzulu un pievienot klauzulu par remontētām precēm, kā arī Korejas ieteikumu atcelt BTN Izcelsmes noteikumu protokola 14. pantu, kas attiecas uz muitas nodokļu atcelšanu vai atmaksu. Tika apspriests arī Korejas pieprasītais tehniskais atjauninājums noteikumos

attiecībā uz produktiem, ko apzīmē ar kodiem HS2007 – HS2012. Turklāt komiteja pievērsās tādiem jautājumiem saistībā ar izcelsmes noteikumiem, kā, piemēram, surimi bāzes galvenās sastāvdaļas interpretācija, izcelsmes pārbaudes procedūras un atzīto eksportētāju sistēma. Puses apsprieda arī jaunos Korejas Muitas dienesta pasākumus attiecībā uz ātrajiem sūtījumiem, ko veic ātro sūtījumu pakalpojumu sniedzēji, un savstarpējo administratīvo palīdzību konkrētā gadījumā.

Briselē 2015. gada 5. novembrī notika **IĪ dialogs**. Abas puses sniedza jaunāko informāciju par IĪ jomā īstenotajiem likumdošanas un politikas pasākumiem, īpaši attiecībā uz autortiesībām, patentiem, preču zīmēm un piemērošanu. ES puse uzsvēra, ka Korejas konkurences politikā ir svarīgi saglabāt līdzsvaru starp standarta būtisko patentu tiesību subjektiem un īstenotājiem. ES puse arī pauda bažas par BTN noteikumu nepietiekamu īstenošanu attiecībā uz publiskā izpildījuma tiesībām, kamēr Koreja nav pārskatījusi Autortiesību likumu, un uzsvēra šā jautājuma ekonomisko nozīmi gan ES, gan Korejas kontekstā.

Seulā 2015. gada 15. septembrī paralēli ES un Korejas samitam notika arī **Tirdzniecības komitejas** sanāksme. To kopīgi vadīja ES tirdzniecības komisāre *Cecilia Malmström* un Korejas tirdzniecības, rūpniecības un enerģētikas ministrs *Yoon Sang-jick*. Komiteja izvērtēja divpusējās tirdzniecības attīstību pēc četriem BTN īstenošanas gadiem un to, kādā mērā abu pušu eksportētāji izmanto preferences. Korejas puse pauda bažas par savu tirdzniecības deficītu ar ES, kas ceturtajā BTN īstenošanas gadā palielinājās. Lai arī tam bija vairāki iemesli, piemēram, pieprasījuma samazināšanās ES, šā aspekta dēļ Korejas valdībai bija grūti vietējām ieinteresētajām personām pamatot BTN sniegtās priekšrocības.

Tirdzniecības komiteja arī apsprieda iespēju nākotnē pārskatīt BTN, īpaši ņemot vērā Korejas interesi iekļaut BTN investīciju aizsardzības noteikumus un ES prasību grozīt atsevišķus noteikumus, piemēram, tiešo pārvadājumu klauzulu. Abas puses vienojās, ka sāks pētīt iespējamo BTN grozījumu kopumu, ņemot vērā abu pušu intereses un jutīgos jautājumus.

Abas puses arī pauda bažas par nolīguma īstenošanu vai tirgus piekļuvi kopumā, īpaši sanitāro un fitosanitāro pasākumu (SFP) jomā, attiecībā uz tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā un intelektuālā īpašuma tiesībām, kā arī deva norādījumus speciālajām komitejām un darba grupām turpināt meklēt risinājumus saistībā ar abu pušu problēmām.

Visbeidzot, **ES un Korejas samitā**, kas notika Seulā 2015. gada 15. septembrī pēc Tirdzniecības komitejas sanāksmes, līderi atkārtoti atzīmēja, ka ir svarīgi pilnībā īstenot BTN un palielināt tirdzniecības apjomu starp Koreju un ES, lai līdzsvaroti nodrošinātu gaidītos ieguvumus abām pusēm. Viņi arī aicināja tirdzniecības amatpersonas gūt taustāmus rezultātus BTN īstenošanas problēmjomās un vienojās, ka tiks meklēti veidi, kā uzlabot investīciju standartus, vienlaikus turpinot diskusijas par citiem BTN uzlabojumiem.

4. BTN 13. NODAĻAS PAR TIRDZNIECĪBU UN ILGTSPĒJĪGU ATTĪSTĪBU ĪSTENOŠANA

Kā minēts iepriekš, Seulā 2015. gada 9. septembrī notika Tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības komitejas (TIAK) ceturtā sanāksme.

Ievērojot iepriekšējās sanāksmēs iedibināto praksi, Pilsoniskās sabiedrības foruma (*CSF*) līdzpriekšsēdētāji sniedza TIAK jaunāko informāciju par vietējo konsultantu grupu (*DAG*) darbu pēc komitejas pēdējās sanāksmes.

Sanāksmes vides sadaļas ietvaros Koreja prezentēja pārstrādājošas sabiedrības koncepciju, kas ir Korejas vides politikas pamats, tostarp informēja par jaunākajiem notikumiem saistībā ar "Likumu par pārejas veicināšanu uz resursus pārstrādājošu sabiedrību" (*Act on Promotion of Transition to Resource Circulating Society*), kas tiks piemērots no 2017. gada. Puses turpināja apspriest arī nelikumīgas mežistrādes problēmu, un šajā ziņā ES pauda gatavību sadarboties ar Koreju, lai apzinātu labākās iespējas, kā apturēt nelikumīgi iegūtas koksnes un no tās atvasināto produktu importu un tirdzniecību. Koreja informēja par tās tiesību akta priekšlikumu, ar ko paredzēts risināt nelikumīgi iegūtas koksnes un koksnes produktu tirdzniecības problēmu. Puses apsprieda arī to, kā noris Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu ratifikācijas process.

Darba politikas sadaļas sākumā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) pārstāvis sniedza jaunāko informāciju par SDO Konvencijas Nr. 111 īstenošanu un izklāstīja gūtās atziņas par veidiem, kā pārvarēt šķēršļus saistībā ar neatbilstību.

Apspriesto darba jautājumu vidū bija arī saistības saskaņā ar BTN 13.4. pantu tiesību aktos un praksē ievērot, sekmēt un realizēt SDO pamatprincipus un darba tiesības, kā arī efektīvi īstenot pušu attiecīgi ratificētās SDO konvencijas un turpināt centienus ratificēt SDO pamatkonvencijas un citas konvencijas, kuras SDO klasificējusi kā "mūsdienīgas". Puses informēja viena otru par SDO pamatkonvenciju, prioritāro konvenciju un citu atjaunināto konvenciju ratifikāciju un efektīvu īstenošanu, kā arī jaunumiem darba tirgus politikā, kas var ietekmēt tirdzniecību un/vai investīcijas.

ES aicināja Koreju paātrināt svarīgāko vēl neratificēto SDO konvenciju ratifikācijas procesu, jo īpaši tādās jomās kā piespiedu darbs, biedrošanās brīvība un tiesības uz kolektīvām sarunām. Korejas puse piekrita pirms nākamās TIAK un *CSF* sanāksmes informēt par to dokumentu saturu, kuros noteiktas konkrētas papildu darbības, ko paredzēts veikt, lai novērstu atlikušos šķēršļus, kas kavē SDO pamatkonvenciju ratifikāciju.

Attiecībā uz sadarbību saskaņā ar BTN 13. pielikumu, lai padziļinātu savas saistības darba jomā saskaņā ar BTN, pamatojoties uz SDO prezentāciju, puses vienojās partnerības instrumenta (PI) ietvaros uzsākt projektu, lai izvērtētu, kā noris SDO Konvencijas Nr. 111 īstenošana attiecībā uz diskriminācijas novēršanu nodarbinātībā un profesijā, lai labāk saprastu īstenošanas situāciju Korejā un ES dalībvalstīs, kā arī apzinātu šķēršļus, gūtās atziņas un labu praksi ar mērķi uzlabot atbilstību. Puses arī apsprieda savas saistības attiecībā uz atbildīgu uzņēmējdarbības praksi un iespējamu PI projekta uzsākšanu uzņēmumu sociālās atbildības (USA) jomā. Visbeidzot, puses apsprieda to, kā noris sarunas par Vides preču nolīgumu, kā arī savstarpējo sadarbību šajā kontekstā.

Komiteja vienojās, ka plašā BTN nodaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību liecina par pušu kopējo apņemšanos īstenot galveno mērķi sasniegt ilgtspējīgu attīstību, kas ir jāizpilda arī īstenošanas procesā — gan noteikumos, gan pēc būtības.

CSF ceturtā sanāksme notika Seulā 2015. gada 10. septembrī. Pirms tās — 9. septembrī — notika darbseminārs, kurā tika izskatīti ar darbu saistīti jautājumi un noritēja debates par līgumiem uz noteiktu laiku un minimālajām algām.

CSF sanāksmes sākumā TIAK līdzpriekšsēdētāji informēja par iepriekšējās dienas apspriežu rezultātiem un sniedza *CSF* locekļiem ieteikumus attiecībā uz jomām, kurās būtu jāstrādā turpmāk, kā arī *CSF* veikto analīzi. Pēc tam notika diskusija par darba standartiem, USA, pilsoniskās sabiedrības devumu klimata pārmaiņu politikā, kā arī *DAG* un *CSF* turpmākā darba programmu.

5. SECINĀJUMS

Pēc vairāk nekā četriem īstenošanas gadiem var secināt, ka ES un Korejas BTN ir darbojies ļoti labi. Salīdzinot ar 12 mēnešu periodu pirms BTN stāšanās spēkā, ES preču eksports uz Koreju BTN īstenošanas ceturtajā gadā ir pieaudzis par 55 %. Šajā laikā ir palielinājies arī Korejas eksports, taču ne tik daudz kā ES eksports. Sliktāki Korejas eksporta rādītāji ir jāvērtē, ņemot vērā to, ka pēc finanšu krīzes ES samazinājās pieprasījums. Taču, skatoties uz pārmaiņām saistībā ar to preču divpusējo tirdzniecību, kas BTN satvarā ir pilnīgi vai daļēji liberalizētas, situācija ir daudz labāka arī Korejā, kur preču eksports uz ES ir palielinājies šādi: pilnīgi liberalizētām precēm — par 35 % un daļēji liberalizētām precēm — par 64 %.

Arī pilnīgi un daļēji liberalizēto preču eksports no ES uz Koreju ir pieaudzis vairāk nekā vispārējais eksporta rādītājs — pilnīgi liberalizētu preču eksports ir palielinājies par 57 % un daļēji liberalizētu preču eksports — par 71 %.

Ir palielinājies arī pakalpojumu tirdzniecības apjoms — 2014. gadā salīdzinājumā ar 2013. gadu ES eksports uz Koreju ir pieaudzis par 11 %, bet ES imports no Korejas —par 4 %. Šajā pašā laikposmā divpusējo ĀTI krājumu apjoms ir pieaudzis par 35 %.

Lai nodrošinātu gaidītos ieguvumus abām pusēm, joprojām ir ļoti svarīgi pilnībā īstenot BTN. Īstenošanas un divpusējās tirdzniecības jomā joprojām pastāv atsevišķas problēmas. Piemēram, SFP nozarē apgrūtinošas atļaujas procedūras rada šķēršļus, kas īpaši ietekmē ES liellopu gaļas un cūkgaļas eksportu. Īstenošana ir raisījusi bažas arī intelektuālā īpašuma tiesību jomā, īpaši attiecībā uz publiskā izpildījuma tiesībām un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, kā arī tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības jomās, kurās nepieciešams paātrināt SDO pamatkonvenciju ratifikāciju.

Šajā ziņā speciālas komitejas un darba grupas, kas izveidotas BTN īstenošanas nolūkā, turpinās apspriest BTN īstenošanu un tirgus piekļuvi un meklēt attiecīgus risinājumus ar mērķi gūt taustāmus rezultātus. Ir pierādījies arī, ka šīs īstenošanas struktūras ir ļoti noderīga platforma, lai apspriestu pašreizējā un nākotnes regulējuma izmaiņas un turpmākas sadarbības jomas.

Visbeidzot, kā tika apstiprināts Tirdzniecības komitejas sanāksmē 2015. gada septembrī, ES un Koreja turpinās apspriest BTN grozījumu kopumu ar mērķi sasniegt līdzsvarotu un savstarpēji pieņemamu rezultātu.